

Minavam pod topolite. Stari, mozhe bi vekovni dyrveta. A pod tjah – popadali dylgite im zeleni cvetove. Mirishe na esen. Prez proletta mozheo da mirishe na esen! Da, razbira se. Proletta sychetava mirisite na vsichki sezoni. Ranna mygliva utrin – zima, shte kazhete. Goreshta sledobedna maranja – sjakash e ljato! I izvednyzh – miris na esen!

No proletta si e prolet.

S nezhnite svetlozeleni, toku-shto razpuknali se lista. S omajvashtija miris na cvetove, cvetove, cvetove... Minete privecher kraj cyfnalite dvorove, koito vse oshte mogat da se otkrijat i v golemite gradove. Vsichko, koeto pisha, shte stane izlishno. Izvednyzh. S edin zamah – zamaha na proletta.

Az sym edin myzh, kojto se e vljubil bezumno. Predstavete si – proletta e edna prekrasna zhena. Plytta j uhae – tova e majkata Zemja. Kogato Proletta si otide – neshto me stiska za gyrloto, sjakash njakoj iska da me udushi. Naistina – ne mi dostiga vyzduh; syshtoto mi se e sluchvalo samo pri razdjala s onazi, bez kojato ne moga.

Chovek ne mozhe da ima vsichko, koeto zhela.

Ako go poluchi – samijat toj shte stane nishto, edno bezazovo syshtestvo, razplulo se ot dovolstvo i bezcelie.

Tova se sluchva s tezi, koito imat antiazovi sredstva.

S men ne mozhe da se sluchi. Nito s moite blizki.

A dali sym se zadyhval ot shtastie? Tova e neshto nepoznato za men. Ne che ne poznavam shtastieto. Dori i za mig, vseki, chak i naj-golemijat neshtastnik, se e sreshtnal s tova, koeto uslovno narichame shtastie.

Pyrvata asociacija, kojato izvikva u men proletta, e misylta za svoboda, ljubov i shtastie. Vsichki tezi neshta sa tolkova slozhni, che nikoj dosega ne e uspjial da gi opredeli točno. No az moga da vi kazha, che njama nishto vyy

Vselenata, koeto da byde slozhno v njakakva stroga bronirana ramka, nerazrushima ot nikogo. Tezi tri ponjatija izrazjavat naj-syshtestvenoto v smisyla na choveshkoto syshtestvuvane, no vsichko, svyrzano s tjah, shte vi stane jasno edva togava, kogato razberete, che i trite neshta sa neotdelimi ot nashite azove. Zashto li? Zashoto choveshkite azove mogat da syshtestvuvat samo v lichnosti, a lichnostite sa vinagi svobodni, dori i okovani vyv verigi. Ne sym syglasen, che edin milioner mozhe da byde lichnost. Toj njama azove.

Svobodata na lichnostta e vynshen izraz na syshtestvuvashтата v lichnostite svoboda. Ne trjabva da ja smesvate s obektivnata azova svoboda, no tja e nein rezultat.

Kakvo obshto ima tuk ljubovta? – shte me zapitate.

Trjabva predi vsichko da sme najasno kakvo točno e ljubovta. Tja e visshe choveshko chuvstvo, koeto e podchineno na naj-demokraticno i ravnopravno otnoshenie mezhdu lichnostite, koito po tozi nachin se stremjat s pomoshhta na svoite azove da izravnjat nerealnite lichnostni razlichija, spyvashti mezhduazovite otnoshenija i ustanovjavane na vryzki. Nezavisimo kakyv e izrazyt na ljubovta, tja e prjako svyrzana, kaktto vizhdame, sys svobodata. Te sa vzaimno obusloveni i ne syshtestvuvat samostojatelno.

Shtastieto syshto mozhe da byde otdeleno ot tjah samo chrez vissha abstrakcija, t.e. po mislovno-logicheski pyt. To mozhe da se nareche azovo zadovolstvo ot ustanoven mezhdulichnosten kontakt, kato sa spazeni vsichki uslovija na mezhduazovite otnoshenija. Tova oznachava, che nerealnite lichnostni razlichija, spyvashti mezhduazovite otnoshenija, sa zalicheni, azovata svoboda e namerila izraz v svobodata na lichnostta, a edna i vynshno osvobodena lichnost e mnogo poblizo do vkljuchvane v kosmicheskija razum. Vsichki ostanali drebni neshta, koito sme sviknali da svyrzvame s shtastieto, kakvito sa naprimer spodelena ljubov mezhdu myzh i zheni, materialna obezpechenost, svoj dom i t.n., ne mogat da bydat

prenebregnati, kato zapochnem da kreshtim, che tova e esnafsko shtastie. Taka narechenoto esnafsko shtastie syshtestvuva realno samo togava, kogato lichnostite, dostignali do nego, prestanat da bydat lichnosti. Kakvo shte gi dovede do tova? Kazah, che ljubovta, svobodata i shtastieto sa vzaimno svyrzani i vzaimno obuslavjashti se. Shtom edinija ot tezi elementi byde unishtozhen, biva unishtozhena i lichnostta, tyj kato te sa forma na syshtestvuvaneto j. A kak biva unishtozhena lichnostta pri esnafskoto shtastie? Prosto vytreshnata j svoboda biva zagubena sled izpolzване na antiazovi sredstva. No tezi sredstva trjabva da bydat v dostatychno kolichestvo. Naprimer: pari za vila, i to koketna, zapadna kola, apartament, kolkoto se mozhe po-goljam i po-moderno obzaveden, edinstveno dete, zavyrshvashto universitet, a za nego syshtite neshta pljus strashno izgoden brak. Pyrvite proyavi na zagivane na takiva lichnosti sa: neponasjane na prijateli i rodnini, veche poluprikrito licemerie, a mozhe i da si e chisto, chuvstvoto im za sigurnost samo v sobstvenite im imenija i nikyde drugade, prodylzhitelno syzercavane na blestjashti veshti, pridobiti sled ne lek trud, a ne rjadko kupeni ot chuzhbina ili naj-veche ot t.nar. Korekom, estestveno, s valuta. Blestjashtite veshti sa naj-chesto basnoslovno skypi uredbi, magnetofoni, radio, televizor, gramofoni, estestveno, stereo ili neshto oshte po-novo. Po tozi nachin zapochnahme da se priblizhavame do snobite. Pri tjah vsichko mozhe da byde idealno i moderno, s izkljuchenie na lipsvashtite azove. Poveche i ne e nuzhno da govorja za tjah.

Juraj mi kaza, che unishtozhena s antiazovi sredstva lichnost ne mozhe da byde vyzvyrnata lesno. Toj dori se symnjavashe dali vyobshte e vyzmozhno tova, sled kato takiva sluchai ne mu bjaha poznati.

- Samo izkljuchitelno zhiznesposobni azove biha mogli da ostanat sled takova gibelno vyzdejstvie.

Chovek e sviknal kym vsichko da se priblizhava stypka po stypka. Ima stypka kym ljubovta, kym svobodata, kym shtastieto. Taka mozhem da kazhem, che ima i stypka kym esnafshinata. Dali vsjaka stypka po tozi pyt e fatalna? Mislja, che ne. Dali nadutite klaksoni na svatbenata kolona ot avtomobili v centyra na goljam grad sa izraz na esnafshinata? Kategorichno ne. Dori i na prednite kapaci na kolite da sa se iztypanili natrufeni kukli ili blestjashti obrychi kato chast ot olimpijskija simvol, no tuk samo dva na broj, opitvashti se da simbolizirat vie znaete kakvo. Vsichko tova e izraz chisto i prosto na nisyk mantalitet. Gorkite azove sa se svili njakyde dylboko, dylboko, i ima zashto – v tozi moment te sa zaplasheni: zapochnat li da se lepjat banknoti – pazete se, azove!

Vizhdate, che mnogo otricatelni javlenija sa syznatelno ili nesyznatelno antiazovo nasocheni. Juraj kazva, che vsichki antiazovi projavi v nashata civilizacija sa vsyshtnost poveche ili po-malko kosveno, poveche ili po-malko prjako svyrzani s prechkata – onazi ogromna pregrada, spyvashta vkljuchvaneto ni kym vseobshtija kosmicheski razum. Syshtestvuvaneto na finansovi magnati, a usporedno s tjah – i esnafosnobi, kacto i zaplahata ot jadreno unishtozhenie – e tolkova blagoprijatno uslovie za prekysvaneto na vryzkata ni s tozi razum, che syvsem ne e bezsmislena borbata i protiv ednoto, i protiv drugoto, i protiv tretoto javlenie.

No Juraj e na mnenie, che ako тази borba ne se organizira v celija svjat, to tja shte byde za uspokoenie samo na edna malka chast ot buntovnite porivi. Nashata civilizacija e edna cjalost i vsichki korenni promeni v nejnata vytreshna struktura obuslavjat i cjalostnata promjana na тази структура.

Eto – pak shte se vyrnem kym proletta. Tja idva pochti ednovremenno na ednakva geografska shirina. I pochti ednovremenno si otiva. Taka e i s ostanalite sezoni.

A progresivnite skokove v nashata civilizacija sa kato sezoni v razvitioto j – taka obrazno se izrazi Juraj. Prirodata si ima grizha za godishnite vremena, a obshtestvoto – za svoeto razvitie. Nachelo na vsichki obshtestveni razvojni stypala, v koito izobilno sa bili upotrebjavani antiazovi sredstva, sa bili vinagi nelichnosti. Pogreshno e da se tvyrdi, che vse njakoj ot tjah e bil lichnost. Tozi, kojto tvyrdi takova neshto, ne se syobrazjava s ujazvimostta na azovete u lichnosti, vlezli v dopir s ogromni antiazovi sredstva, kakvito sa parite i vlastta, vzeti zaedno. No syshtnostta na tezi obshtestveni stypala e takava, che ne e bila v systojanie da unishtozhi vsichki azove, a s tova i vsichki lichnosti. Zashtoto dylbokata syshtnost na vsjako obshtestvo se systoi v tova, che to predstavljava edna makrolichnost. Neobhodimo e absoljutno fizichsko unishtozhenie na chlenovete na obshtestvoto, nezavisimo ot tova, dali sa lichnosti ili ne, zashtoto i nelichnostite mogat da imat pokolenie ot lichnosti.

Juraj kaza:

- Strahyt i instinktyt za samosyhranenie sa otbrantelen refleks na azovete. Te se sreshtat i u nelichnosti, tyj kato nervnite vryzki, makar i neazovi po svojata syshtnost, sa zatvyrdeni s azova pomosht, i sled eliminiraneto na azovete, tezi instinkti sa izkljuchitelno silni. Tova predpazva ot cjalostno unishtozhenie chovechestvoto, nositel na vseobshtata zemna civilizacija.

Vsichko tova nauchih prez sledvashtata prolet, pri tretata mi sreshta s Juraj.

Ot neja nauchih i mnogo drugi neshta. No ne byrzajte – za tjah shte stane duma po-natatyk. Tozi pyt bjah po-dylgo v grada na Juraj, sreshtnah se i s drugi hora, za da razbera kak vsyshtnost se vyzpriema negovijat pogled na sveta. Bez symnenie – razlichno.

Razvitioto na vsjaka stepen na materijata, zapochvajki se ot naj-nizshata, stava vse po-slozhno. Zatova, estestveno e,

che pri razumnata materija slozhnostta se e stepenuvala, tyj kato samata tja izhohzda i syshtestvuva vyz osnova na ponizshite, a i se sblyskva s tehните protivorechivi syshtnosti.

Za da vyztyrzhestvuva razumyt, shte trjabva da se zhertva mnogo, mnogo vreme.

A znaete, che materijata syshtestvuva chrez vremeto i dvizhenieto.